

Entreprenad och montage

Särskilt
försäkringsvillkor

Gäller från och med 2016-04-01

Detta försäkringsvillkor ingår i en serie av villkor. De olika avsnittens indelning och numrering har samordnats, vilket innebär att numreringen inte alltid är löpande.

Innehåll

Egendomsförsäkring	3
1. Vem försäkringen gäller för	3
2. När försäkringen gäller	3
3. Var försäkringen gäller	4
4. Vad som är försäkrat respektive inte försäkrat	4
5. Vad försäkringen gäller för	5
6. Vad försäkringen inte gäller för	6
7. Försäkringsform, försäkringsbelopp och försäkringsvärde	8
8. Säkerhetsföreskrifter	10
9. Åtgärder vid skada	17
10. Skadevärderings- och skadeersättningsregler	18
11. Självrisk	23
13. Definitioner	23
Vart du vänder dig om du inte är nöjd	29

EGENDOMSFÖRSÄKRING

1. Vem försäkringen gäller för

1.1 De försäkrade är

- försäkringstagaren
- försäkringstagarens arbetstagare för försäkrad egendom enligt 4.1.2

Dessutom gäller försäkringen även för

1.2 Arbeten för

- försäkringstagarens beställare, om denne är byggherre eller vid montageverksamhet slutlig beställare
- försäkringstagarens underentreprenör i den omfattning försäkringstagaren enligt skriftligt avtal åtagit sig att försäkra underentreprenaden. Oavsett om underentreprenör är medförsäkrad eller ej, är underentreprenaden alltid försäkrad som en del av arbeten.

1.3 Hjälpmedel för

- försäkringstagarens beställare, om denne är byggherre eller vid montageverksamhet slutlig beställare
- annan ägare om försäkringstagaren enligt entreprenadavtalet är ersättningsskyldig för eller i skriftligt avtal åtagit sig att försäkra dessa

1.4 Befintlig egendom för

Om försäkringstagaren enligt entreprenadavtal åtagit sig att försäkra befintlig egendom gäller försäkringen för

- försäkringstagarens beställare, om denne är byggherre eller vid montageverksamhet slutlig beställare
- privatperson i egenskap av hyresgäst eller bostadsrättshavare

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under försäkringstiden om Gjensidiges ansvar föreligger enligt försäkringsvillkor GJAA 800 Allmänna avtalsbestämmelser.

2.1 Försäkringens giltighet vid arbeten

2.1.1 Arbeten för beställare

2.1.1.1 Entreprenadtid

För skada som upptäcks under entreprenadtiden gäller försäkringen

- vid arbeten som utförs enligt AB, ABT eller ABS till dess de helt eller delvis avlämnats
- vid andra arbeten till dess de avlämnats/övertagits eller tagits i bruk för avsett ändamål.

Försäkringen gäller under sammanlagt högst fyra veckor (672 timmar) vid provbelastning, provkörning, provdrift, prestandaprov, kommersiell drift eller liknande om inte annat avtalats.

2.1.1.2 Försäkrad garantitid m.m

För arbeten och befintlig egendom gäller försäkringen för skada som upptäcks

- inom fem år från garantitidens början eller, om garanti inte lämnats, från entreprenadens avlämnande, för skada som beror på fel i arbeten och som – vid montageverksamhet – förorsakats under entreprenadtiden och
- inom sex år från garantitidens början eller, om garanti inte lämnats, från entreprenadens avlämnande, för skada som uppkommer vid avhjälpande av fel i arbeten

dock endast under förutsättning att försäkrad entreprenör enligt entreprenadavtalet eller allmänna skadeståndsrättsliga regler är skyldig att ersätta skadan.

2.1.1.3 Under ansvarstiden efter garantitidens utgång

För skada som upptäcks under försäkrad entreprenörs ansvarstid efter garantitidens utgång gäller försäkringen för arbeten vid skada som

- beror på väsentligt fel i arbeten eller
- uppkommer vid avhjälpande av sådant fel

under förutsättning att den försäkrade entreprenören enligt AB eller ABT är skyldig att betala skadan eller, om ABS avtalats, om betalningsskyldighet förelegat enligt AB eller ABT.

2.1.2 Arbeten i egen regi

Försäkringen gäller till dess att arbeten färdigställts eller dessförinnan tagits i bruk. Fördröjs färdigställandet eller ibruktagandet på grund av marknadsmässiga skäl, gäller försäkringen under högst tre månader räknat från den tidpunkt då färdigställandet eller ibruktagandet kunnat ske om dessa skäl inte funnits.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar inom Norden

- på arbetsområde
- på stadigvarande försäkringsställe för hjälpmedel och arbeten
- på annan plats under temporär uppställning eller förvaring
- under transport och den lastning, omlastning och lossning samt uppehåll som sammanhänger med transporten.

4. Vad som är försäkrat respektive inte försäkrat

Försäkringen gäller för det lagliga intresse som består i att värdet av försäkrad egendom inte minskar eller går förlorat.

4.1 Vad som är försäkrat

Försäkrad egendom är arbeten och hjälpmedel som

- försäkrad äger och som anges med ett försäkringsbelopp i försäkringsbrevet
- ägs av annan än försäkringstagaren, utom egendom som tillhör arbetstagare, och som försäkringstagaren enligt entreprenadavtalet är ersättningskyldig för eller i skriftligt avtal åtagit sig att försäkra. Värdet av sådan egendom ska ingå i försäkringsbeloppet.

Försäkringen omfattar vid varje skada även nedanstående egendom. Har högre försäkringsbelopp avtalats, framgår det totala försäkringsbeloppet av försäkringsbrevet.

4.1.1 Befintlig egendom

Ersättning betalas upp till 5 000 000 kr.

4.1.2 Arbetstagares egendom

Ersättning betalas upp till 10 000 kr för varje arbetstagare, dock inte pengar och värdehandlingar.

4.1.3 Pengar och värdehandlingar

Ersättning betalas upp till sammanlagt

- 40 000 kr vid förvaring i låst värdeskåp, säkerhetsskåp eller kassaskåp enligt svensk standard eller värdeskåp enligt europeisk standard LPS 1183
- 80 000 kr vid rån och överfall.

4.1.4 Lagrad information

Ersättning betalas upp till 80 000 kr.

4.2 Vad som inte är försäkrat

Utan särskilt försäkringsavtal omfattar försäkringen inte följande typer av arbeten och hjälpmedel.

- Arbeten om entreprenadsumman överstiger 1 000 000 kr. avseende
  - bro, viadukt, bergum, tunnel
  - dammbyggnad, vattenkraftstation, hamnanläggning
  - anläggning under, i eller ovanför vattendrag, sjö eller hav
- Hjälpmedel som
  - används i arbeten för vilka särskilt försäkringsavtal krävs enligt föregående stycke om återanskaffningsvärdet för enskilt hjälpmedel överstiger 500 000 kr
  - är mobil- eller tornsvängkran, gräv-, schakt-, väg- eller pålningsmaskin samt övriga motordrivna fordon och släpfordon till dessa
  - är luftfartyg, luftkuddefarkost (svävare), hydrokopter
  - är maskindrivna fartyg, kassuner, pontonkranar, mudderverk och byggnadsverk under bogsering till sjöss.

5. Vad försäkringen gäller för

Observera även föreskrifterna i 8. (Säkerhetsföreskrifter).

5.1 Oförutsedd skada

Ersättning betalas för oförutsedd fysisk skada på eller förlust av försäkrad egendom.

5.1.1 Befintlig egendom

För befintlig egendom gäller försäkringen endast för sådan skada eller förlust som har direkt samband med åtgärd för utförande av avtalat åtagande.

5.1.2 Skada på arbeten efter garantitiden

Vid skada på arbeten som upptäcks under ansvarstiden men efter försäkrad garantitids utgång enligt 2.1.1.3 och som kan omfattas av försäkringen samt överstiger självriskan åtar sig Gjensidige dessutom gentemot försäkringstagaren att

- utreda om ansvarighet föreligger
- förhandla med motparten
- föra försäkringstagarens talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som den försäkrade åsamkas eller åläggs att betala och som inte kan erhållas av motpart eller annan.

5.1.7 Lokaliserings- friläggings- och återställandekostnader

Vid ersättningsbar skada på arbeten betalar Gjensidige om

- Lokalisering och friläggning krävs för att avhjälpa felet som orsakat skadan och
- den ersättningsbara skadan på arbeten överstiger försäkringens självrisk
- ersättning för kostnaden för att lokalisera och frilägga detta samt kostnaden för återställande efter sådan lokalisering

Ersättning betalas inte för

- åtgärda själva felet
- annan kostnad än den som är nödvändig för att åtgärda en ersättningsbar skada på arbeten eller
- att lokalisera och frilägga skada eller följskada på putsad, oventilerad träregelväggkonstruktion eller kostnader för återställande efter sådan åtgärd.

6. Vad försäkringen inte gäller för

Observera även de generella undantagen i försäkringsvillkoret Allmänna avtalsbestämmelser, GJAA 800, 6 (Vad försäkringen inte gäller för).

6.1 Allmänna undantag

Ersättning betalas inte för

6.1.1 Förslitning m.m.

skada till den del som skadan består i förslitning, förbrukning, korrosion (t.ex. rost eller frätning), kavitation, beläggning eller annan avsättning såvida inte skadan uppkommer på grund av en extraordinär händelse. Med en extraordinär händelse avses en plötslig och oförutsedd händelse som ligger utom ramen för de risker som normalt är förbundna med användningen av den egendom som skadas.

6.1.2 Normal service

skada av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering.

6.1.3 Stöld och skadegörelse

skada genom stöld, bedrägeri, förskingring eller annat förmögenhetsbrott. Dock betalas skada genom stöld och skadegörelse om föreskrifterna enligt 8. (Säkerhetsföreskrifter) har följts. Stöld på stadigvarande försäkringsställe eller på annan plats än arbetsområde under temporär uppställning eller förvaring, ska ha föregåtts av inbrott.

6.1.4 Svinn

skada som består i svinn.

6.1.5 Damngenombrott

skada vars uppkomst eller omfattning har direkt eller indirekt samband med genombrott av dammbyggnad avsedd för magasinering av vatten för kraftverk som inte omfattas av arbeten. Detta gäller även om genombrottet orsakats av jordskalv.

6.1.6 Mögel eller röta

skada som består i mögel eller röta, såvida inte skadan är en direkt följd av en i övrigt ersättningsbar skada.

6.1.8 Leverantörsgaranti

skada som leverantör av vara är skyldig att ersätta enligt åtagande i avtal. Undantaget tillämpas inte i den mån leverantör inte kan fullgöra sin skyldighet och den försäkrade kan styrka detta.

6.2 Undantag avseende arbeten

Ersättning betalas inte för

6.2.1 Felaktiga arbeten, felaktigt material och felaktig konstruktion

Skada på arbeten till följd av fel för sådana kostnader som skulle ha uppkommit om felet avhjälpats omedelbart före skadans uppkomst.

Försäkringen gäller inte heller för skada på felaktig egendom, ingående i arbeten.

Med fel/felaktig avses i denna bestämmelse att material, konstruktion, beräkning, ritning, beskrivning, råd, anvisning, eller arbetsprestation som har använts för arbeten inte, oavsett avtalade krav, uppnår erforderlig standard med hänsyn till de faktiska förutsättningarna och den avsedda funktionen.

6.2.2 Putsad, oventilerad träregelväggkonstruktion

skada på putsad, oventilerad träregelväggkonstruktion som uppkommer under ansvarstiden efter försäkrad garantitids utgång samt följdskada som uppstår på grund av sådan väggkonstruktion.

6.2.3 Begagnad egendom

skada på begagnad egendom ingående i sådana arbeten som utgör montageverksamhet.

Undantaget tillämpas inte om den försäkrade kan visa att skadan inte till någon del orsakats av felaktighet i den begagnade egendomen.

6.3 Undantag avseende hjälpmedel

Ersättning betalas inte för

6.3.1 Annat än påvisbar yttre orsak

skada av sådan art som inte är en följd av påvisbar yttre orsak.

6.3.2 Sönderfrysning

skada som består i sönderfrysning av förbränningsmotor med därtill hörande kylsystem.

6.3.3 Borrutrustning

skada som består i att till bergborrmaskin hörande utrustning såsom borrhäfte, borrarstång, skarvhylsa och borkkrona (borrmejsel) fastnar eller går förlorad under marknivå.

6.3.4 Förbrukningsmaterial

skada på förbrukningsmaterial ingående i hjälpmedel om skadan har samband med materialets användning och förbrukning. Med förbrukningsmaterial avses t.ex. drivmedel, smörjmedel, linor, packningar, remmar eller transportband.

6.4 Undantag avseende befintlig egendom

Om inget annat anges i försäkringsbrevet betalas inte ersättning för

6.4.1 Sprängning

skada genom sprängningsarbete.

6.4.2 Grundläggning

skada genom pålning, sponkning eller annat grundläggningsarbete.

6.5 Särskilda ersättningsbegränsningar

6.5.1 Skada under ansvarstiden efter försäkrad garantitids utgång

Vid skada på arbeten under ansvarstiden efter försäkrad garantitid betalas ersättning upp till gällande försäkringsbelopp för arbeten, dock högst

- 10 000 000 kr vid varje skada
- 20 000 000 kr per försäkringsår
- om inget annat anges i försäkringsbrevet.

6.5.2 Låsändringar

Om nyckel som förvaras hos försäkringstagaren eller dennes arbetstagare stjäls i samband med ersättningsbar stöld- eller rånskada, betalas kostnad för låsändringar i försäkringstagarens dörr, port och fönster i förvaringslokal och container på arbetsområde som omfattas av försäkringstagarens arbeten. Ersättning för låsändringar betalas upp till

- 120 000 kr om nyckeln förvaras i låst värdeskåp, säkerhetskåp eller kassaskåp enligt svensk standard eller värdeskåp enligt europeisk standard LPS 1183
- 40 000 kr om nyckeln förvaras på annat sätt
- 120 000 kr vid rån och överfall.

6.5.3 Under transport till och från arbetsområde

Vid skada under transport till och från arbetsområde är ersättningen begränsad till

- 4 000 000 kr vid varje skada om inte annat försäkringsbelopp angivits i försäkringsbrevet.

7. Försäkringsform, försäkringsbelopp och försäkringsvärde

7.1 Försäkringsform

Helvärde

Helvärdesförsäkring tillämpas för arbeten och hjälpmedel om inget annat anges i försäkringsbrevet. Med helvärde avses att försäkringsbeloppet under hela försäkringstiden ska motsvara försäkringsvärdet, vilket är värdet av försäkrad egendom enligt 7.3 Försäkringsvärde.

Första risk

Första riskförsäkring tillämpas för

- befintlig egendom
- arbetstagares egendom
- pengar och värdehandlingar

- lagrad information
- röjningskostnad
- arbeten vid skada under ansvarstiden efter den försäkrade garantitidens utgång.

Med första risk avses att försäkringsbeloppet fastställs oberoende av egendomens helvärde.

7.2 Försäkringsbelopp

Försäkringsbelopp är de i försäkringsbrevet eller försäkringsvillkoren angivna beloppen till vilka egendomen är försäkrad. Föreligger full försäkring betalas uppkommen skada upp till försäkringsbeloppet. Försäkringstagaren ansvarar för val av försäkringsbelopp.

7.3 Försäkringsvärde

7.3.1 Arbeten

7.3.1.1 Årsförsäkring

Försäkringsvärdet är det beräknade, med hänsyn till vid beräkningstillfället kända omständigheter och förhållanden, högsta värdet för arbeten på ett och samma arbetsområde i färdigt skick, inklusive av beställaren tillhandahållen egendom och arbetsprestationer.

7.3.1.2 Projektförsäkring

Försäkringsvärdet är egendomens återanskaffningsvärde av arbeten i färdigt skick, inklusive av beställaren tillhandahållen egendom och arbetsprestationer.

7.3.2 Hjälpmedel

Försäkringsvärdet är återanskaffningsvärdet för samtliga hjälpmedel.

7.3.3. Lagrad information

Försäkringsvärdet är kostnaden för att återställa informationen.

7.3.4 Pengar och värdehandlingar

Försäkringsvärdet är värdet av pengar och kontantkort samt kostnaden för att återställa eller återanskaffa värdehandlingar.

7.4 Investerings- och indexändring av försäkringsbelopp

De vid försäkringsårets början i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppen för arbeten och hjälpmedel anses vid varje tidpunkt höjda med det belopp varmed den försäkrade egendomens värde ökat genom

- investering inklusive tilläggs- och ändringsarbeten
- indexändring från försäkringsårets början.

Den sammanlagda värdeökningen ingår upp till 30% av i försäkringsbrevet angivna försäkringsbelopp, dock högst 30 MSEK.

8. Säkerhetsföreskrifter

8.1 Vad som avses med en säkerhetsföreskrift

Med säkerhetsföreskrift avses en föreskrift om vissa bestämda handlingsätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada eller om vissa bestämda kvalifikationer hos den försäkrade eller dennes anställda eller andra medhjälpare som

- anges i detta försäkringsavtal (dvs. i försäkringsbrevet och de allmänna och särskilda försäkringsvillkoren)
- meddelas av tillverkare, leverantör av tjänst eller vara eller av besiktningsman
- föreskrivs i lag eller förordning om
  - brandfarliga varor
  - explosiva varor
  - elektrisk starkströmsanläggning

8.2 Vilka som ska följa säkerhetsföreskrifterna

Den försäkrade svarar gentemot Gjensidige för att säkerhetsföreskrifterna följs av

- den försäkrades företagsledning
- övriga anställda hos den försäkrade
- entreprenörer och andra uppdragstagare som anlitas av den försäkrade
- annan som har att tillse att föreskriften följs.

Om någon som anges i föregående stycke inte följer angivna föreskrifter medför det normalt ett avdrag från skadeersättningen. Se 8.9 (Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följs).

8.3 Programvara och datainformation

8.3.1 Förvaring av programvara och licensbevis

Originalexemplar av programvara ska förvaras på sådant sätt att inte exemplaret och installerade program kan skadas vid samma tillfälle. Detta medför att exemplaret och installerat program ska förvaras i skilda byggnader. Om det finns ett licensbevis till programvara, kan som alternativ istället licensbevis och originalexemplar av programvara förvaras åtskilda enligt föregående stycke.

8.3.2 Rutiner för säkerhetskopiering

Säkerhetskopiera av modifierad programvara och datainformation ska framställas dagligen under arbetsdag. Säkerhetskopiera ska vara korrekt och funktionsduglig.

8.3.3 Förvaring av säkerhetskopiering

Säkerhetskopiera av modifierad programvara och datainformation ska förvaras skild från originalet på sådant sätt att original och kopia inte kan skadas vid samma skadetillfälle. Detta medför att original och säkerhetskopiera ska förvaras i skilda byggnader.

8.4. Heta arbeten

Säkerhetsföreskrifterna för heta arbeten gäller för tillfällig arbetsplats där heta arbeten utförs och fara för brand kan föreligga. Med heta arbeten avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

Tillståndsansvarig

Den som avser att bedriva eller låta bedriva heta arbeten på tillfällig arbetsplats (t.ex. ägare eller brukare av fastighet eller total-/generalentreprenör) ska skriftligen utse en tillståndsansvarig, som ska bedöma om arbetena medför fara för brand.

Om fara för brand bedöms föreligga, får heta arbeten utföras endast under förutsättning att den tillståndsansvarige

- utfärdar tillstånd för arbetena på Svenska Brandskyddsföreningens (SBF) blankett "Tillstånd/Kontrollista för heta arbeten" eller motsvarande, som ska vara fullständigt ifylld
- under arbetenas utförande förvissas sig om att nedanstående säkerhetsregler följs.

Den tillståndsansvarige får delegera sitt ansvar endast om den som utsett honom skriftligen medgett detta. Den tillståndsansvarige får inte utföra de heta arbetena.

Säkerhetsregler för heta arbeten

Nr 1 – Behörighet

Den som ska utföra brandfarliga heta arbeten ska ha behörighet och erfarenhet av brandskydd. Detsamma gäller den som ska vara brandvakt. Behörighetsutbildning ska vara genomförd enligt den plan som beslutats av försäkringsbolagens och SBF:s utbildningskommitté för heta arbeten. Den som är utsedd att regelbundet vara tillståndsansvarig ska ha motsvarande utbildning och erfarenhet.

Nr 2 – Brandvakt

Brandvakt ska utses och finnas på arbetsplatsen – även under arbetsrast – under den tid som de heta arbetena utförs och under den efterbevakningstid – minst en timme – eller annan tid som den tillståndsansvarige angett i blanketten "Tillstånd/Kontrollista för heta arbeten".

Brandvakten får inte lämna arbetsplatsen förrän faran för brand upphört. Brandvakt krävs inte när den tillståndsansvarige bedömer att det är uppenbart att arbetet kan utföras med samma säkerhet utan brandvakt.

Nr 3 – Brandfarlig vara

För arbete i utrymme som innehåller eller har innehållit brandfarlig vara ska tillstånd inhämtas av Räddningstjänsten.

Nr 4 – Städning och vattning

Arbetsplatsen ska vara städad och vid behov vattnad.

Nr 5 – Brännbart material

Brännbart material på och i närheten av arbetsplatsen ska flyttas bort, skyddas genom överläggning eller avskärmas.

Nr 6 – Dolda brännbara byggnadsdelar

Värmeledande konstruktioner och dolda brännbara byggnadsdelar ska undersökas med hänsyn till brandfaran, samt vid konstaterad brandfara, skyddas och göras åtkomliga för omedelbar släckinsats.

Nr 7 – Otätheter

Springor, hål, genomföringar och andra öppningar på och i närheten av arbetsplatsen ska vara tätade och även kontrollerade med hänsyn till brandfaran.

Nr 8 – Släckutrustning

Godkänd, fungerande och tillräcklig släckutrustning ska finnas tillgänglig för omedelbar släckinsats. Härmed avses slang med vatten eller två certifierade handbrandsläckare med minst effektivitetsklass 34A 233B C (minst 6 kg).

Vid takläggning krävs:

Slang med vatten och två certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A 233B C (minst 6 kg) samt brytverktyg, t.ex. pikyxa, och handstrålkastare. När förutsättning för släckning med vatten saknas, t.ex. vid risk för frysning eller vid lågt vattentryck, ska utrustningen kompletteras med ytterligare en certifierad handbrandsläckare med lägst effektivitetsklass 34A 233B C (minst 6 kg släckmedel).

Nr 9 – Svetsutrustning

Svetsutrustning ska vara felfri. Acetylenflaska ska vara försedd med bakslagsskydd. Svetsbrännare ska vara försedd med backventil för brännigas och syrgas. Skyddshandske och avstängningsnyckel ska finnas.

Nr 10 – Larmning

Räddningstjänsten ska kunna larmas omedelbart. Fungerande mobiltelefon ska finnas tillgänglig om inte stationär telefon finns inom räckhåll. Den som uppdras att larma ska känna till arbetsplatsens adress.

Nr 11 – Torkning och uppvärmning

Vid torkning eller uppvärmning genom förbränning av gas, ska lågan vara innesluten så att den inte kan orsaka antändning.

Nr 12 – Torkning av underlag och applicering av tätskikt

Vid torkning av underlag och applicering av tätskikt får material uppvärmas till högst 300° C.

Nr 13 – Smältning av asfalt

Vid smältning av asfalt ska utrustningen uppställas, hanteras och tillses enligt SBF:s "Säkerhetsregler för smältning av asfalt vid arbeten på tak och balkonger".

8.5 Krav vid stöld och inbrott**8.5.1 På arbetsområde**

Den försäkrade är skyldig att vidta säkerhetsåtgärder som är rimliga med hänsyn till egendomens värde, stöldbegärlighet och förhållandena i övrigt. Egendomen ska därför, om den inte hålls under uppsikt, förvaras i låst lokal eller container. Öppningsbart fönster i omslutningsyta ska vara stängt och invändigt reglat. Om egendomens vikt eller volym innebär att den inte kan förvaras i låst lokal eller container ska egendomen

- förvaras omgärdad av stängsel, t.ex. byggstaket med en höjd om minst 2 meter och låst grind, eller
- låsas fast t.ex. med godkänd kätting i klass 3 och godkänt hänglås i hänglåsklass 3.

8.5.2 Försäkringstagarens eller dennes arbetstagares bostad

Egendomen ska förvaras i bostad vars ytterdörr är låst och öppningsbara fönster stängda och inifrån reglade.

8.5.3 På stadigvarande försäkringsställe eller på annan plats under temporär uppställning eller förvaring

Egendomen ska förvaras i lokal som uppfyller kraven enligt 8.5.3.1 (Skyddsklass 1). Om egendomens vikt eller volym innebär att den inte kan förvaras i låst lokal eller container ska egendomen förvaras inom låst inhägnat område som uppfyller kraven enligt 8.5.3.2 (Inhägnat område).

8.5.3.1 Skyddsklass 1

Försäkringslokalens omslutningsyta

Försäkringslokalens omslutningsyta (vägg, golv, tak, dörr och fönster) ska – såväl vad avser det byggnadstekniska utförandet som lås och reglingsanordningar – i sin helhet ge ett efter förhållandena godtagbart skydd mot inbrott och försvåra bortförandet av stöldgods.

Exempel på omslutningsyta som inte ger ett godtagbart skydd mot inbrott är

- byggnads yttervägg av plåt och träpanel utan innerbeklädning eller yttervägg av plast
- innervägg av gips. Om sådan vägg vetter mot annan hyresgästs lokal och består av sammanlagt fyra lager gips anses dock väggen ge ett godtagbart skydd mot inbrott
- dörr som endast är avsedd att användas för inomhusbruk.

Dörr, port och lucka

Dörr, port och lucka i omslutningsyta ska vara låst med en godkänd låsenhet. Skjutdörr ska vara låst med en godkänd låsenhet med hakande funktion.

Parskjutdörr ska vara låst med

- en godkänd låsenhet med hakande funktion i framkanten, samt
- en godkänd låsenhet – utan krav på godkänt slutbleck – med hakande funktion i varje bakkant.

För pardörr gäller att

- den aktiva dörrhalvan ska vara låst med en godkänd låsenhet
- den inaktiva dörrhalvan ska vara
- reglad upp- och nedtill med godkända kantreglar, eller
- invändigt låst med godkänt spanjolethandtag, eller
- invändigt försedd med stålbom i fyrkantör, dimension 40 x 40 x 3 mm, över hela pardörren och låst med ett godkänt hänglås i hänglåsklass 3.

Lås i dörr ska – på båda sidor om låset – vara förstärkt med ett godkänt dör förstärkningsbehör i låsklass 3 i SS 3522. För port och lucka godtas samma eller likvärdigt utförande som för dörr. Utåtgående dörr ska ha en godkänd bakkantssäkring.

Dörr till container

Dörr till container ska vara låst med en godkänd låsbom i hänglåsklass 4.

Hantering av nyckel och kodmedia

Dörr, port och lucka anses inte låst om nyckel eller kodmedia lämnats kvar i låset eller kodavläsaren.

Nyckelhantering

Dörr, port och lucka anses inte låst om nyckel lämnats kvar i låset.

Nödutgång

Nödutgång ska – om inget annat avtalats med Gjensidige – vara låst med en godkänd låsenhet inklusive elektrisk upplåsningsskontroll kopplad till en för verksamheten väsentlig funktion.

Godkänd låsenhet

En godkänd låsenhet består av

- godkänt lås, godkänd cylinder, godkänt slutbleck och godkänt dörrförstärkningsbehör, eller
- godkänt hänglås med godkänt hänglåsbeslag, eller
- godkänd låsbom.

Godkänt mekaniskt lås

Ett godkänt lås ska uppfylla låsklass 3 i SS 3522. Det innebär bl.a. att låset

- från båda sidor om dörren endast ska kunna öppnas och låsas med för låset avsedd nyckel
- ska vara utfört så att inga delar som påverkar låsets inbrottskydd kan demonteras från låsets utsida. Sådana delar ska inte heller kunna demonteras från dörrens insida annat än med specialverktyg.

Godkänt slutbleck

Ett godkänt slutbleck ska uppfylla låsklass 3 i SS 3522.

Godkänt dörrförstärkningsbehör

Ett godkänt dörrförstärkningsbehör ska uppfylla låsklass 3 i SS 3522.

Godkänt hänglås för dörr, port eller lucka

- Vid utvändig montering ska både hänglås och hänglåsbeslag uppfylla hänglåsklass 4.
- Vid invändig montering ska hänglåset uppfylla hänglåsklass 3.

Fönster

Öppningsbart fönster i omslutningsyta ska vara stängt och invändigt reglat.

Brandventilator

Brandventilator ska vara stängd och reglad med endast från insidan åtkomlig mekanisk reglingsanordning eller försedd med godkänt galler i klass 3, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens "Norm för galler".

Annan öppning

Annan öppning i omslutningsyta som är större än 150 x 300 mm ska vara försedd med godkänt galler i klass 3, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens "Norm för galler".

8.5.3.2 Inhägnat område

Vid förvaring inom inhägnat område på stadigvarande försäkringsställe eller annan plats under temporär uppställning eller förvaring gäller nedanstående krav på inhägnaden.

- Inhägnaden (stängsel, vägg, grind, dörr, lås, m.m.) ska i sin helhet ge ett efter förhållandena godtagbart skydd mot inbrott och försvåra bortförandet av stöldgods.
- Inhägnaden ska bestå av stängsel eller vägg och
- vara totalt 220 cm hög varav de översta 20 cm ska utgöras av minst två rader taggtråd
- ha ett mellanrum mellan stängsel/vägg och markplan om högst 10 cm
- förankras i marken på ett godtagbart sätt.

Exempel på godtagbart utförande av stängsel och väggar är

- flätverksstängsel av 3 mm tjock ståltråd med maskstorlek 50 x 50 mm
- vägg av trä, 25 mm tjock
- vägg av stålplåt, 1 mm tjock.

Grind eller dörr

- ska fylla samma krav på skydd mot inbrott som stängsel och vägg enligt ovan
- ska vara låst med en godkänd låsenhet
- ska vid gångjärnen ha spärranordning som förhindrar avlyftning av grind i stängt läge. Dörr ska vara försedd med likvärdigt skydd.

Godkänd låsenhet

En godkänd låsenhet består av

- godkänt lås, godkänd cylinder, godkänt slutbleck och godkänt dörrförstärkningsbehör, eller
- godkänt hänglås med godkänt hänglåsbeslag, eller
- godkänd låsbom.

Godkänt lås

Ett godkänt lås ska uppfylla låsklass 3 i SS 3522.

Det innebär bl.a. att låset

- från båda sidor om dörren endast ska kunna öppnas och låsas med för låset avsedd nyckel
- ska vara utfört så att inga delar som påverkar låsets inbrottsskydd kan demonteras från låsets utsida. Sådana delar ska inte heller kunna demonteras från dörrens insida annat än med specialverktyg.

Godkänt slutbleck

Ett godkänt slutbleck ska uppfylla låsklass 3 i SS 3522.

Godkänt hänglås med godkänt beslag för grind eller dörr

Ett godkänt hänglås med godkänt hänglåsbeslag ska vid

- invändig montering uppfylla hänglåsklass 3
- utvändig montering uppfylla hänglåsklass 4.

8.5.4 Vid transport

- då fordonet lämnas skall nyckel alltid tas bort ur fordonet,
- under kortare uppehåll t ex vid lastning och lossning skall fordonet hållas under uppsikt,
- vid övrig parkering skall fordonet vara låst samt täckt med överbyggnad av trä, plåt eller annat hårt material.
- då fordonet lämnas skall alltid fordonets larm vara aktiverat

8.5.4.1 Vid lastning, omlastning eller lossning

Egendomen ska tas om hand och övervakas med normal aktsamhet. Detta innebär bl.a. att den försäkrade ska vara uppmärksam på stöldrisken och ha den tillsyn över egendomen som förhållandena kräver för att stöld ska förhindras.

8.5.4.2 När fordonet lämnas

När fordonet lämnas vid annan tidpunkt än i samband med lastning, omlastning eller lossning ska

- förarhytt och låsbara utrymmen vara låsta
- öppningsbara fönster vara stängda
- startnyckeln inte finnas kvar i fordonet
- släpfordon, både när det är kopplat till dragfordon och parkerats fristående, vara låst med godkänt kulhandskelås.

8.5.5 Nyckelhantering

8.5.5.1 Nyckel till dörr, låsbom, hänglås, värdeskåp, säkerhetsskåp och kassaskåp

Nyckel till dörr, låsbom, hänglås, värdeskåp, säkerhetsskåp och kassaskåp får inte förvaras på arbetsområde.

8.5.5.2 Märkning av nyckel

Nyckel till dörr, låsbom, hänglås, värdeskåp, säkerhetsskåp och kassaskåp får inte vara märkt så att den kan identifieras.

8.5.5.3 Låsändring

Lås till dörr, låsbom, hänglås, värdeskåp, säkerhetsskåp och kassaskåp ska omedelbart bytas eller ändras om det finns anledning att misstänka att någon obehörig kommit över nyckel eller låskombination. Se även 6.5.2 (Låsändringar).

8.6 Hantering av pengar och värdehandlingar

Den som hanterar pengar och värdehandlingar ska ha fyllt 18 år.

8.7 VVS-installationer och våtutrymmen

VVS-installationer och arbete i våtutrymmen ska vara fackmässigt utförda enligt materialleverantörens typgodkända anvisningar och enligt gällande branschregler. Arbetet ska utföras av utbildad personal med certifikat/utbildningsbevis för den aktuella installationen och det aktuella materialet.

Av protokollet från egenkontrollen ska framgå att provtryckning och andra av myndighet, branschorganisation eller materialleverantör föreskrivna kontroller genomförts på ett korrekt sätt.

8.9 Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Om säkerhetsföreskrift inte följts görs ett avdrag enligt nedan från den ersättning som annars hade betalats. Sådant avdrag görs även från ersättning till annan försäkrad än den som inte följt föreskriften. Avdraget kan ökas om särskilda skäl finns med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter. Avdraget kan minskas eller helt tas bort om det kan antas att skada skulle ha inträffat även om föreskriften följts. Ersättning betalas då för den skada som kan antas skulle ha inträffat även om föreskriften följts

- ingen av dem som anges i 8.2 varit försumlig
- särskilda skäl finns med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter.

8.9.1 Programvara och datainformation

Avdrag görs med 100 % om säkerhetsföreskrifterna enligt 8.3 inte följts.

8.9.2 Heta arbeten

Avdrag görs med 30 %, dock lägst 20 000 kr och högst 400 000 kr, om säkerhetsföreskrifterna enligt 8.4 inte följts.

8.9.3 Stöld och inbrott

Avdrag görs med 100 % om

- egendomen inte har hållits under uppsikt, eller
- inbrottskydd enligt 8.5.1-4 saknas eller inte aktiverats genom t.ex. låsning eller på annat sätt.

8.9.3.1 Hantering av nyckel till dörr, låsbom, hänglås, värdeskåp, säkerhetsskåp och kassaskåp

Avdrag görs med 100 % om nyckel inte hanterats enligt 8.5.5.1.

8.9.3.2 Övrig nyckelhantering

Avdrag görs med 20 %, dock lägst 20 000 kr och högst 400 000 kr, om säkerhetsföreskrifterna enligt 8.5.5.2-3 inte följts för

- märkning av nyckel
- låsändring.

8.9.5 Hantering av pengar och värdehandlingar

Avdrag görs med 100 % om den eller de som utsatts för rån eller överfall inte fyllt 18 år enligt 8.6.

8.9.6 VVS-installationer och våtutrymmen

Avdrag görs med 30 %, dock lägst 20 000 kr och högst 400 000 kr, om säkerhetsföreskrifterna enligt 8.7 inte följts.

8.9.7 Övriga säkerhetsföreskrifter

Avdrag görs med 20 %, dock lägst 20 000 kr och högst 400 000 kr, om övriga säkerhetsföreskrifter inte följts.

9. Åtgärder vid skada

9.1 Räddningsplikt

Den försäkrade och dennes anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan inträffat
- snarast möjligt omhänderta och skydda skadad och oskadad egendom
- bevara den rätt Gjensidige kan ha mot den som är ersättningskyldig med anledning av skadan.

9.1.1 Påföljd när räddningsplikt inte fullgörs

Om den försäkrade uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet inte fullgör sin räddningsplikt och detta medför skada för Gjensidige, får Gjensidige göra ett skäligt avdrag på den ersättning som annars skulle ha lämnats. Detsamma gäller om den försäkrade åsidosatt sina skyldigheter med vetskap om att det innebar en betydande risk för att skada skulle inträffa.

Om den försäkrade efter det att skada inträffat avstått från sin rätt till ersättning från den som är ersättningskyldig med anledning av skadan, begränsas Gjensidiges ersättningskyldighet gentemot den försäkrade i motsvarande mån och redan utgiven försäkringsersättning ska återbetalas till Gjensidige.

9.2 Anmälan om skada m.m.

Den försäkrade ska

- så snart som möjligt efter inträffad skada anmäla skadan. Om den försäkrade dröjer med skadeanmälan och detta medför skada för Gjensidige, har Gjensidige rätt att göra ett skäligt avdrag på den ersättning som annars skulle ha betalats. Se även försäkringsvillkoret för Allmänna avtalsbestämmelser, GJAA 800, 10.2.3 (Preskription)

- vid stöld, inbrott, rån eller överfall snarast polisanmäla händelsen och skicka anmälan till Gjensidige
- specificera sitt ersättningskrav och på begäran lämna förteckning över försäkrad egendom, skadad och oskadad, med uppgift om varje föremåls värde före och efter skadan
- bistå Gjensidige vid skadeutredningen och på anmodan styrka ersättningskravet, tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Gjensidiges ansvarighet och ersättningens storlek.

Krav från ansvarsförsäkringsgivare i enlighet med den mellan försäkringsbolagen träffade överenskommelsen regleras av Gjensidige utan att skadeanmälan från den försäkrade krävs.

9.3 Ersättningsanspråk

Anspråk på försäkringsersättning ska framställas till bolaget så snart som möjligt och senast inom ett år från tidpunkten då försäkringsfallet inträffade. Framställs anspråket senare är bolaget fritt från ansvar och ersättningskyldighet.

9.4 Besiktning av skada

Gjensidige har rätt att låta besiktiga skada samt att, innan åtgärder vidtas, utfärda anvisningar för reparation och tillvaratagande av skadad egendom. Den försäkrade är skyldig att följa Gjensidiges anvisningar om val av reparatör eller metod för reparation eller sanering. Följer den försäkrade inte vad som här sagts är Gjensidiges ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle ha uppkommit om anvisningarna följts.

10. Skadevärderings- och skadeersättningsregler

10.1 Skadevärderingsregler

10.1.1 Arbeten

10.1.1.1 Arbeten återställs

Om återställande sker värderas skadan till kostnaden för att utan dröjsmål återställa arbeten med användande av rationella metoder och material. Återställande måste ske utan dröjsmål, dock senast inom två år från skadedagen. Med återställande avses reparation eller anskaffande av föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål.

Om föremålet minskat i värde genom ålder, slitage och omodernitet med mer än halva återanskaffningsvärdet vid skadetillfället, värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till det på grund av ålder, slitage och omodernitet minskade värdet. I skadekostnaden inräknas inte

- merkostnader som beror på forceringsåtgärder, t.ex. reparation på övertid, inköp till överpris för snabbare leverans eller transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel
- den värdeminskning som föremålet efter reparation möjligen kan anses ha undergått genom skadan
- den merkostnad som uppstår om återställandet fördröjs av den försäkrade.

Ersättning betalas dock för merkostnader för skäligen forceringsåtgärder, t.ex. reparation på övertid, inköp till överpris för snabbare leverans eller transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel om försäkringstagaren inte kan åberopa rätt till branschavtal eller motsvarande individuellt avtal.

Merkostnad för forceringsåtgärder som orsakats av skada på arbeten men som inte avser själva återställandet av skadan inräknas inte vid skadevärderingen.

10.1.1.2 Arbeten återställs inte

Återställs inte skadat arbete inom två år värderas skadan till skillnaden mellan arbetets marknadsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

10.1.2 Hjälpmedel

För hjälpmedel som återställs värderas skadan till kostnaden för att utan dröjsmål återställa föremålet på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material. Med återställande avses reparation eller anskaffande av föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål inom sex månader från skadedagen. Från återanskaffningsvärdet görs avdrag enligt nedanstående tabell.

Om föremålet inte återställs värderas skadan till marknadsvärdet omedelbart före och efter skadan. Vid beräkning av marknadsvärdet görs från återanskaffningsvärdet avdrag enligt tabell.

Beräkning av marknadsvärdet (10.1.2.5)

föremål	vid återställande		om återställande inte sker
	Antal år utan åldersavdrag från den tidpunkt då föremålet togs i bruk som nytillverkat	Avdrag per påbörjat år därefter	Avdrag per påbörjat år från den tidpunkt då föremålet togs i bruk som nytillverkat
Bod, container och ställningar	5 år	10 %	10 %
Handverktyg och mindre redskap	2 år	20 %	20 %
Eldrivna verktyg och maskiner/mindre redskap	2 år	20 %	20 %
Motordrivna maskiner t.ex. kompressor, byggtork och hissmindre redskap	2 år	10 %	10 %
Övriga föremål mindre redskap	5 år	10 %	10 %

Avskrivning för värdeminskning är högst 80 %.

10.1.2.1 Hjälpmedel som är datorer

Vid skada på dator värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till skillnaden mellan datorns värde omedelbart före och omedelbart efter skadan. Datorns värde omedelbart före skadan fastställs enligt en schablonmässig värdering enligt vad som framgår av nedanstående tabell. Vid återställande av dator betalas 100 % av installationskostnaden.

Datorns ålder i månader från den tidpunkt då föremålet togs i bruk som nytillverkat	Ersättning i procent av inköpspriset
≤ 6	100
> 6	80
> 12	60
> 18	40
> 36	20
> 54	10

10.1.2.2 Vissa andra hjälpmedel

Vid skada på följande föremål värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till marknadsvärdet.

- Motordrivet fordon och släpfordon samt fast monterad utrustning på eller i dessa fordon
- duk i plasthall och tält.

Avskrivning för värdeminskning är högst 80 %.

10.1.3 Befintlig egendom

Skadan värderas enligt de försäkringsvillkor som skulle ha varit tillämpliga om egendomens ägare hos Gjensidige Sverige tecknat sedvanlig egendomsförsäkring för den berörda egendomen.

10.1.4 Arbetstagares egendom

Skadan värderas enligt Gjensidiges aktuella hemförsäkringsvillkor.

10.1.6 Lagrad information

Skadan värderas till de kostnader som inom två år från skadedagen läggs ned för att återställa informationen.

10.1.8 Värdehandlingar

Skadan värderas till de kostnader som inom två år från skadedagen läggs ned för att återställa eller återanskaffa värdehandlingar.

10.2 Skadeersättningsregler

Gjensidige betalar

- skada värderad enligt 10.1. (Skadevärderingsregler), dock högst med försäkringsbeloppet
- röjningskostnad enligt 10.2.1
- räddningskostnad enligt 10.2.2
- dröjsmålsränta enligt 10.2.9

med avdrag för

- självrisk enligt 11
- underförsäkring enligt 10.2.4
- ränta enligt 10.2.9
- påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts enligt 8.9.

10.2.1 Röjningskostnad

Ersättning betalas för kostnad för nödvändig rivning, röjning, borttransport, destruktion och deponering av försäkrad egendom efter sådan skada som omfattas av försäkringen under förutsättning att kostnaden uppkommer inom ett år från skadetillfället. Ersättning lämnas med högst 1 200 000 kr. Avtal kan träffas om högre försäkringsbelopp, vilket då anges i försäkringsbrevet. Vid första riskförsäkring begränsas den sammanlagda ersättningen för röjningskostnad och egendomsskada till försäkringsbeloppet.

10.2.2 Räddningskostnad

Ersättning betalas för den försäkrades kostnader för räddningsåtgärder enligt 9.1 (Räddningsplikt) om de med hänsyn till omständigheterna är skäligen. Ersättning betalas dock endast i den mån kostnaderna avser att begränsa sådan fysisk skada som inträffat och som omfattas av försäkringen. I samband med sådan egendomsskada som omfattas av försäkringen betalas även ersättning för egendomsskada som uppkommer genom att försäkrad egendom vid skäligen räddningsåtgärd skadas, förkommer eller stjäls.

Ersättning betalas dock inte om kompensation kan erhållas från annat håll. Vid första riskförsäkring begränsas den sammanlagda ersättningen för räddningskostnad och egendomsskada till försäkringsbeloppet.

10.2.2.1 Merkostnader

Ersättning för merkostnader som beror på forceringsåtgärder betalas upp till 20 % av skadebeloppet, dock högst 2 000 000 kr om inte annat framgår av försäkringsbrevet.

10.2.3 Kostnader som inte betalas

10.2.3.1 Merkostnader

Ersättning betalas inte för produktionsbortfall, avbrottsförlust, utebliven vinst eller liknande ekonomisk följdskada och inte heller för förseningskostnader.

10.2.3.2 Kostnader för att framställa krav

Ersättning betalas inte för den försäkrades kostnader för att framställa krav till Gjensidige och medverka i Gjensidiges utredning av skadan. Således ersätts inte t.ex. kostnader avseende nedlagd tid för att anmäla skadan till polisen, att inventera skadans omfattning, att delta i möten med hantverkare och representanter för Gjensidige och att återanskaffa skadad egendom. Ersättning betalas inte heller för den försäkrades kostnad för utomstående experter såsom ekonomer, jurister eller tekniker.

10.2.4 Underförsäkring

10.2.4.2 Helvärdesförsäkring

Om försäkringsbeloppet vid skadetillfället understiger försäkringsvärdet föreligger underförsäkring och ersättning betalas endast för så stor del av skadan som försäkringsbeloppet utgör av försäkringsvärdet, dock högst med försäkringsbeloppet. Vid skada på arbeten under garantitiden betalas ersättning upp till gällande försäkringsbelopp för arbeten utan tillämpning av bestämmelsen om underförsäkring. Detta gäller under förutsättning att arbeten varit rätt försäkrade i Gjensidige under entreprenadtiden.

10.2.4.3 Första riskförsäkring

Ersättning betalas enligt gällande skadeersättningsregler upp till försäkringsbeloppet utan att underförsäkring åberopas.

10.2.4.4 Garanti mot underförsäkring

Vid skada på arbeten och hjälpmedel betalas ersättning upp till försäkringsbeloppet utan tillämpning av bestämmelser om underförsäkring. Detta gäller om försäkringsbeloppet vid försäkringsårets början för

- arbeten motsvarar det beräknade, med hänsyn till vid beräkningstillfället kända omständigheter och förhållanden, högsta värdet för arbeten på ett och samma arbetsområde i färdigt skick inkl. av beställaren tillhandahållen egendom och arbetsprestationer
- hjälpmedel minst motsvarar återanskaffningsvärdet.

Om försäkringsbeloppet ändras under försäkringsåret gäller garantin mot underförsäkring från tidpunkten för ändringen.

10.2.4.5 Röjnings- och räddningskostnad vid underförsäkring

Vid underförsäkring betalas röjnings- och räddningskostnader i samma proportion som egen-
domsskadan.

10.2.6 Inteckningshavare

10.2.6.1 Förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt

För den som har förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt gäller bestämmelserna i lag om
säkerhetsrätt i försäkringsersättning.

10.2.6.2 Företagsinteckning

Om långgivare som innehar rätt enligt företagsinteckning anmäler namn och adress hos Gjensi-
dige, har denne, om skadan avser företagsintecknad egendom, företrädesrätt till ersättning för
skada genom brand, blixtnedslag eller explosion. Detta gäller oavsett om ersättningen betalas
på grund av brandförsäkringsavtal eller annat tillämpligt försäkringsavtal. Företrädesrätten
gäller om ersättningsbeloppet överstiger 10 % av försäkringsbeloppet för ifrågavarande slag av
egendom. Gällande lag om inbördes företrädesrätt mellan dessa inteckningshavare samt om
andra rättsägares rätt vid konkurs och utmätning är tillämplig.

10.2.7 Skadeersättningsregler i övrigt

Entreprenadavtalets regler ska gälla beträffande den försäkrades rätt att återställa skadat
arbete. Gjensidige har rätt att i stället för att betala kontant ersättning föreskriva att skadad
egendom återställs eller tillhandahålla annan likvärdig egendom. Gjensidige är inte skyldigt att
ta hand om skadad egendom men har rätt att efter att ha lämnat ersättning för den skadade
egendomen helt eller delvis överta äganderätten till denna. Kommer egendom för vilken
ersättning betalats till rätta ska egendomen snarast ställas till Gjensidiges förfogande. Den
försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar erhållen ersättning.

10.2.8 Tidpunkt för betalning av ersättning

Ersättning ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade styrkt sitt krav och i
övrigt fullgjort vad som åligger honom. Den del av ersättningen som den försäkrade har rätt
till först när försäkrad egendom återställs eller återanskaffas, ska betalas senast en månad
efter det att den försäkrade visat att så skett. Om myndighets förbud att återuppföra skadade
arbeten överklagats och Gjensidige på grund av detta väntat med att betala ut ersättning,
ska ersättningen betalas senast en månad efter det att Gjensidige Sverige fått kännedom
om att överklagandet inte medfört ändring. Om polisutredning eller värdering av skiljemän
avvaktas ska ersättning betalas senast en månad efter det att Gjensidige fått utredningen
eller värderingen.

10.2.9 Ränta

Om skadeersättning betalas senare än vad som anges i avsnitt 10.2.8 (Tidpunkt för betalning
av ersättning), betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. För den tid som utbetalning
fördröjts genom polisutredning eller skiljemannavärdering betalas ränta enligt Riksbankens
referensränta. Om återställande sker efter det att ersättning betalats för den skadade
egendomens marknadsvärde minskas skadeersättningen med den ränta som belöper sig på
marknadsvärdeersättningen under tiden till dess att återställande sker. Ränta beräknas enligt
Riksbankens referensränta. Ränta betalas inte om den understiger 500 kr.

11. Självrisk

11.1 Grundsälvrisk

Vid varje skada, utom skada enligt 11.2-3, avgår från de sammanlagda kostnaderna för skada, röjning och räddning en grundsjälvrisk som är 50 % av prisbasbeloppet. Avtal kan träffas om annan grundsjälvrisk, vilken då anges i försäkringsbrevet.

11.2 Förhöjd grundsjälvrisk

Vid skada under ansvarstiden efter den försäkrade garantitidens utgång enligt 2.1.1.3 avgår från de sammanlagda kostnaderna för skada, utredning, förhandling, rättegång, skiljemannaförfarande, röjning och räddning en grundsjälvrisk som är 1 prisbasbeloppet. Om avtal träffats om högre grundsjälvrisk än 1 prisbasbeloppet tillämpas avtalad grundsjälvrisk.

11.3 Beställarens självrisk

Vid skada som beställaren ansvarar för enligt bestämmelserna i AB eller ABT tillämpas den självrisk som avtalats mellan parterna.

13. Definitioner

AB

Allmänna Bestämmelser för byggnads-, anläggnings- och installationsentreprenader utarbetade av Föreningen Byggnadens Kontraktskommitté, BKK.

ABT

Allmänna Bestämmelser för totalentreprenader avseende byggnads-, anläggnings- och installationsarbeten utarbetade av Föreningen Byggnadens Kontraktskommitté, BKK.

ABS

Allmänna bestämmelser för entreprenadavtal vid uppförande eller tillbyggnad av en- eller tvåbostadshus (småhusentreprenader) som en näringsidkare utför åt en konsument.

Arbeten

Egendom och arbetsprestationer samt egendom av förbrukningskaraktär som ingår i den försäkrades avtalade åtagande eller utförande i egen regi. När försäkrat avtal så föreskriver ingår i arbeten även egendom och arbetsprestationer som beställaren tillhandahåller.

Till arbeten räknas inte

- befintlig egendom som berörs av åtgärd för fullgörande av avtalat åtagande
- hjälpmedel.

Arbetsområde

Område som under entreprenadtiden står till de försäkrades disposition för arbetets eller montagetets utförande. Till arbetsområde räknas inte den försäkrades stadigvarande försäkringsställen såsom kontor, verkstäder eller förråd.

Arbetstagares egendom

Personlig lösegendom som kan försäkras enligt Gjensidiges hemförsäkringsvillkor.

Prisbasbelopp

Det prisbasbelopp som fastställs enligt lagen om allmän försäkring och som gällde för januari månad det år skadan inträffade. Vid beräkning av självrisk uttryckt i basbelopp avrundas självriskens nedåt till närmaste 100-tal kronor. Andra belopp uttryckta i basbelopp avrundas uppåt till närmaste 100-tal kronor.

Befintlig egendom

Inom eller i direkt anslutning till arbetsområde befintlig egendom som

- tillhör försäkringstagarens beställare om denne är byggherre eller vid montageverksamhet slutlig beställare
- tillhör privatperson i egenskap av hyresgäst eller bostadsrättshavare
- inte ingår i försäkrads eller annan entreprenörsarbeten - vare sig avlämnade skett eller ej - eller hjälpmedel.

Byggherre

Den ägare eller brukare av fastighet för vars räkning entreprenad utförs.

Byggnad

Byggnad och sådan egendom som hör till byggnad enl. 2 kap. 2 § jordabalken och som lyder: Till byggnad hör fast inredning och annat varmed byggnaden blivit försedd, om det är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden eller del av denna, såsom fast avbalkning, hiss, ledstång, ledning för vatten, värme, ljus eller annat med kranar, kontakter och annan sådan utrustning, värmepanna, element till värmeledning, kamin, kakelugn, innanfönster, markis, brandredskap, civilförsvarsmateriel och nyckel. I enlighet med vad som sägs i första stycket hör därjämte i regel till byggnad, såvitt angår

1. bostad: badkar och annan sanitetsanläggning, spis, värmeskåp och kylskåp samt maskin för tvätt eller mangling.
2. butikslokal: hylla, disk och skyltfönsteranordning.
3. samlingslokal: estrad och sittplatsanordning.
4. ekonomibygnad till jordbruk: anordning för utfodring av djur och anläggning för maskinmjölkning.
5. fabrikslokal: kylsystem och fläktmaskineri.

Reservdel och dubblett till föremål som avses i första eller andra stycket, hör inte till byggnaden.

Till byggnad räknas även

- sopsugningsanläggning
- oljetank och bränsle inom fastigheten avsedda för försäkrad byggnads uppvärmning
- ledningar och utrustning för data-, tele- och TV-kommunikation.

Datainformation

Se Lagrad information.

Dator

Med dator avses apparat för databehandling, som enligt i förhand fastställt program kan utföra omfattande beräkningar, med tillhörande in- och utenheter, t.ex. bildskärm, tangentbord, mus, skrivare, cd-läsare, skanner, modem, datavideoprojektor (pc-kanon). Som dator räknas inte digitala telefonväxlar, digitala intercomanläggningar, fotosättnings- och bildbehandlingsutrustningar samt dator för styr- och reglerändamål.

Fel

När arbeten eller del därav inte utförts eller inte utförts kontraktsevenligt.

Fordon

Bil och släpfordon som är täckta med överbyggnad av trä, plåt eller annat hårt material och låsbara dörrar.

Försäkringslokal

Sammanhängande utrymmen i en byggnad som den försäkrade använder för sin verksamhet. Med försäkringslokal avses även stålcontainer.

Försäkringsställe

Sådan plats som anges i försäkringsbrevet med gatuadress, kvartersnummer eller fastighetsbeteckning där försäkrad egendom förvaras.

Garantitid

Entreprenörens ansvarstid efter arbetets avlämnande eller övertagande och som omfattas av försäkringen.

Godkända produkter och tjänster

Av Gjämsidige godkända produkter och tjänster som uppfyller i försäkringsvillkoren angivna klasser och nivåer vilka bl.a. finns angivna i Svenska Stöldskyddsföreningens publikation Säkerhetsguiden.

Hjälpmedel

Egendom som inte är av förbrukningskaraktär och som erfordras för utförande av avtalat åtagande. Till hjälpmedel räknas inte verkstadsutrustning på stadigvarande försäkringsställe.

Inbrott

Någon som olovligen med våld bryter sig in i eller med dyrk tar sig in i förvaringslokal. Med inbrott avses även att gärningsmannen tagit sig in i förvaringslokalen med för låset avsedd nyckel som stulits vid inbrott i

- lokal på annan plats som uppfyller kraven enligt skyddsklass 1, eller
- bostad på annan plats än försäkringsställe, eller
- bostad på försäkringsställe då den som haft hand om nyckeln vistats där.

Lagrad information**1. Datainformation**

Information som lagras på band, cd, dvd, diskett eller USB-minne.

2. Ritningar och arkivalier

- Originalritningar och andra originalhandlingar, t.ex. manuskript, bokföringsböcker, kartotek, korrespondens och exponerad originalfilm
- tidningars, bildbyråers och fotoateljéers arkiv och liknande.

Lönesumma

1. För aktiebolag och ekonomiska föreningar lönekostnaden (kontant bruttoersättning och värdet av kost-, bostads- och bilförmåner minskat med kostnadsavdrag)

- dock lägst 200 000 kr för samtliga arbetstagare, dvs. summan (årslönesumman) av de månatliga redovisningar som under rubrik Avgiftsunderlag A lämnas till det skattekontor där arbetsgivaren har sin hemvist och på av Skatteverket fastställd blankett för skattedeclaration

2. För övriga företag och enskilda näringsidkare dels lönesumman enligt 1, dels det belopp (lön, arvode etc.) som varje i företaget sysselsatt ägare (delägare) för samma tid, som avses under 1, tar ut ur rörelsen, dock lägst 200 000 kr för varje i företaget sysselsatt ägare (delägare) och år.

Marknadsvärde

Det sannolika priset på egendomen som kan erhållas vid en normal försäljning i den allmänna handeln. Kan detta värde inte fastställas är marknadsvärdet återanskaffningsvärdet med avdrag för värdeminskning genom ålder, slitage, omodernitet, minskad användbarhet på grund av nya produkter och ny teknik eller annan omständighet.

Montageverksamhet

Montage av mekanisk eller elektrisk utrustning som inte är avsedd för byggnads stadigvarande bruk.

Omsättning

Nettoomsättning enligt senaste årsredovisningen: intäkter från sålda varor och utförda tjänster som ingår i företagets normala verksamhet med avdrag för lämnade rabatter, mervärdesskatt och annan skatt som är direkt knuten till omsättningen.

Om förändringar skett i verksamheten som väsentligt förändrar årsomsättningen kommande år skall den budgeterade årsomsättningen anmälas till Gjensidige.

Nystartad verksamhet skall ange den budgeterade nettoomsättningen.

Pengar och värdehandlingar

- Pengar och kontantkort, t.ex. telefon- och parkeringskort
- gällande frimärken, obligationer, kuponger, lottsedlar, växlar, checkar, försäljningsnotor och andra fordrings- eller värdebevis t.ex. färd- och inträdesbiljetter samt månads- och årskort. Som värdebevis räknas inte bank- eller kreditkort.

Rån

Våld på person eller användande av hot som innebär trängande fara inklusive lindrigare våld om våldet och tillgreppet omedelbart uppfattats av den som utsatts för våldet, att denne gjort vad som rimligen kan begäras för att hindra eller minska skadan och att händelsen kan styrkas genom tillförlitlig utredning.

Svensk standard

- Värdevalv, värdeskåp och servicebox enligt SIS 837501, SS 3000, SS 3150 och SS-EN 1143-1
- kontantautomat enligt SS 3495 eller SS-EN 1143-1
- deponeringskåp enligt SS-EN 1143-1
- säkerhetsskåp och stöldskyddsskåp enligt SS 3492
- kassaskåp enligt SS 3493.

Transport

Transporten

- börjar då egendomen lämnar förvaringsplatsen för ilastning på fordonet på den ort där transporten börjar
- fortsätter under den lastning, omlastning och lossning som sammanhänger med transporten
- upphör då fordonet kommer fram till avsedd plats.

Väsentligt fel

Sådant fel som anges i kommentaren till AB 04/ABT 06 kapitel 5 § 6, 1-5 st. Har parterna kommit överens om annan definition, beloppsmässig eller annan, är denna inte bindande för Gjensidige.

Återanskaffningsvärde

Den kostnad som skulle ha uppkommit om ett föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag anskaffas som nyttillverkat vid viss tidpunkt. I värdet ska inräknas alla kostnader som fordras för att föremålet ska kunna tas i bruk.

14. Tilläggförsäkring – lokalisering och friläggningskostnader

Om lokalisering och friläggningskostnader ingår framgår det av försäkringsbrevet.

5. Vad försäkringen gäller för

Ersättning betalas för kostnad för åtgärd med att

- lokalisera och frilägga sådant fel i material, arbetsprestation eller handlingar som anges i 6.2.1 i Entreprenad och montagevillkoret GK 877
- återställa efter sådan åtgärd som anges i föregående stycke

6. Vad försäkringen inte gäller för

Ersättning betalas inte för kostnad för att

- lokalisera och frilägga skada eller följskada på putsad, oventilerad träregelväggkonstruktion eller kostnader för återställande efter sådan åtgärd
- åtgärda själva felet
- annan kostnad än den som är nödvändig för att åtgärda en ersättningsbar skada på arbeten

11. Självrisk

Framgår av försäkringsbrevet

Definition

Fel

När arbeten eller del därav inte utförts eller inte utförts kontraktsevenligt

15. Tilläggförsäkring Merkostnad vid forceringskostnader

Om försäkringen utökats med merkostnader för forceringskostnader framgår det av försäkringsbrevet.

Med ändring av GK 877 gäller följande:

10. Skadevärderings- och skadeersättningsregler

10.1 Skadevärderingsregler

10.1.1 Arbeten

10.1.1.1 Entreprenaden återställs

Ersättning betalas för merkostnader för skäliga forceringsåtgärder t.ex. reparation på övertid, inköp till överpris för snabbare leverans eller transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel om försäkringstagaren inte kan åberopa rätt till tidsförlängning enligt branschavtal eller motsvarande individuellt avtal. Merkostnad för forceringsåtgärder som orsakas av skada på arbeten men som inte avser själva återställandet av skadan inräknas inte vid skadevärderingen.

10.2 Skadeersättningsregler

10.2.2.1 Merkostnader

Ersättning för merkostnader som beror på forceringsåtgärder betalas upp till 20% av skadebeloppet, dock högst 2 000 000 kr om inte annat anges i försäkringsbrevet.

Vart du vänder dig om du inte är nöjd

I första hand ska du vända dig till Gjensidige och ber att få ärendet omprövat. Är vi inte överens, kan du få hjälp med tolkning av försäkringsvillkoret hos Personförsäkringsnämnden eller Allmänna Reklamationsnämnden. Kostnadsfri rådgivning kan också erhållas hos Konsumenternas Försäkringsbyrå. Försäkringsärende kan även prövas i allmän domstol, i första hand vid tingsrätt.